

Danmarks Statistisk er anført et betydeligt Antal Bagersvende, som ikke længere ere Bagersvende, thi det er ret almindeligt — det maa i hvert Fald siges tidligere at have været ret almindeligt — at Bagersvende, som gikte sig og satte Vo, søgte og maatte søge Erhverv ved andet Arbejde. Grunden hertil var den særlige Lønningsform, man havde i Bagerfaget, idet Svenden fik sin Koft hos Mesteren og skulde sove i Mesterens Lokaler, hvorfor den Løn, han fik udbetalt i Penge, var for ringe til at forsørge en Familie med. Derfor er der et ret betydeligt Antal Bagere, som maaste kalde sig saaledes eller tegne sig saaledes paa offentlige Skemaer og Lister, men i Virkeligheden ere Arbejdsmænd, Fabrikarbejdere eller beskæftigede paa anden Maade. Det ovennævnte Tal af 3637 Medhjælpere i Bagerfaget maa derfor ikke antages for Tallet paa arbejdende Bagersvende. Forden det ret betydelige Antal, der kan antages at arbejde uden for Faget, er en meget stor Del deraf Lærlinge, og der er ogsaa Karle og andre iblandt dem, saa at man sikkert nok kan gaa ud fra, at de 1,306 Svende, der have underskrevet Adressen, i hvert Tilfælde repræsentere Halvdelen og maaste lidt mere af det Antal Svende, der ere beskæftigede i Bagerier. Jeg synes, at det er et ganske godt Udtryk for det Ønske, som næres fra Bagerne om, at Arbejdstiden maa blive indskrænket, hvad Søndagsarbejde angaar. Jeg skal endnu bemærke, at der har rejst sig nogen Betænkelse ved at forbyde alt Arbejde i Bagerier om Søndagen — med Undtagelse altsaa af de forberedende Arbejder, der ere nævnte i Lovens § 1. og med Undtagelse af den Omlægning af Hviledagen, der finder Sted i § 2 — idet man har spurgt, om en saadan Indskrænkning af Arbejdet ikke vilde lægge Vanskeligheder i Vejen for den almindelige Forsyning med et saa nødvendigt Næringsmiddel som Brød. Fra Bagernes Side har man imidlertid erklæret, at dette ingenlunde er Tilfældet. Man har, og jeg synes med Rette, peget paa, at naar Arbejderne fik Lov til at arbejde Søndag Morgen indtil Kl. 6, vilde man saa alt færdigt, og der er ogsaa allerede nu Bagerier og Konditorier, som kunne skaffe sig deres Arbejde færdigt til omtrent denne Tid; i hvert Tilfælde ville de kunne gøre det, idet de kunne begynde lidt før om Aftenen. Man mener derfor fra Arbejdernes Side, at der ikke er nogen som helst Grund til at tro, at en Ordning som den foreslaede i nogen Grad skulde influere paa Bagernes Forretning eller drive Bageriernes Virksomhed fra Bagerierne til Hjemmene. Det er ganske

vist saaledes, at i de store og rige Huse, hvor man har Folk nok til Raadighed, udføres der noget Bagværk i Hjemmene, og det vil ganske sikkert finde Sted i samme Omfang i Fremtiden. Men det, man kan lave i Hjemmene, er netop i Almindelighed af den Slags Ting, som Bagerne ere i Stand til at lave paa Dplag, saa at de have tilstrækkeligt til Søndagsforsyningen, og det er jo den Dag, hvor der bruges mest af det finere Bagværk og andet deslige. Naar man derfor er ude over Vanskeligheden her, tror jeg ikke, at der kan være nogen Betænkelse ved, at Arbejdet først begynder Kl. 6 den paafølgende Dags Morgen, naar vi huske paa, at saadanne Arbejder som Sur-lægning, Hævlægning samt Opfyring af Ovnen har fundet Sted forinden, saa at Bagningen kan begynde Kl. 6. Og hvad angaar Kaffebrød og flere andre Ting, som bruges tidlig om Morgenen, vil det kunne være færdigt en halv Times Tid, efter at Arbejdet er begyndt, idet disse Ting bages op tre-fire Dage forud og kun skal flækkes og tørres i Ovnen umiddelbart, før de blive færdige. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale det høje Ting at gaa ind paa dette Forslag. Jeg synes, at det falder godt sammen med de Bestræbelser, som have været oppe tidligere, og som i nogen Grad have faaet sit Udtryk i Loven af 1ste April 1891. Der var tidligere et noget videregaaende Forslag fremme fra mine Partifæller, de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 5te og 9de Valgkreds (H. Holm og Hørdum). Det lykkedes ikke at føre det igennem, men Regeringen, som til en vis Grad delte dets Tanker, førte det dog igennem i en nogen forandret Stikelse, hvorved Arbejdetsfriheden blev begrænset til Arbejdere i Fabrikker og de med dem ligestillede Værksteder. Det turde være, at Tidspunktet nu er kommet til at gaa noget videre. Der kan være Betænkelse ved at gaa ind paa en saadan Lovgivning for et enkelt Fag, men det kan ogsaa være, at man netop ad denne Vej kommer til det rigtige. Jeg vil i saa Henseende tillade mig at erindre om, at man i England ved den Arbejderbestyrelseslovgivning, som er fremkommen der i indværende Aarhundrede, i stor Udstrækning netop er gaaet den Vej, at man har taget Arbejderne mere iagttagende for sig, har søgt at tilpasse en Lovgivning, som passede paa dem, og efterhaanden er kommen til at drage flere og flere ind i Erkendelse af, at de efterhaanden ere modnede til Optagelse under Lovgivningen, eller at Forholdene ere blevne af den Bestaffenhed, at det var en Nødvendighed at gøre det. Jeg skal til Slut-